

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

Raport

o występowaniu zdarzeń o znamionach poważnej awarii
w 2006 roku

Akceptował:

**Główny Inspektor
Ochrony Środowiska**

Marek HALINIAK

Opracowanie:
Departament Przeciwdziałania
Poważnym Awariom

Warszawa, czerwiec 2007

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	3
2. Analiza zdarzeń o znamionach poważnej awarii mających miejsce w 2006 r.	4
2.1. Liczba zdarzeń na terenie poszczególnych województw.....	4
2.2. Miejsce powstania zdarzeń.....	5
2.2.1. Zdarzenia w zakładach.....	6
2.2.2. Zdarzenia w transporcie.....	7
2.3. Zdarzenia i substancje niebezpieczne.....	10
3. Przykłady zdarzeń w 2006 r.	11
3.1. Zdarzenia na terenie zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii....	11
3.2. Zdarzenia na terenie zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii.....	12
3.3. Zdarzenia na terenie innych zakładów.....	13
3.4. Zdarzenia w transporcie.....	14
4. Analiza poważnych awarii spełniających kryteria zawarte w rozporządzeniu Ministra Środowiska.....	15
5. Analiza zdarzeń mających miejsce na terenie zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii.....	16

Załącznik:

Rejestr poważnych awarii i zdarzeń o znamionach poważnej awarii w 2006 r.

1. Wstęp

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami), zwanego dalej „Poś”, wprowadziła pojęcie poważnej awarii. Zgodnie z art. 3 pkt 23 poważną awarią jest zdarzenie, które spełnia następujące warunki:

- jest zdarzeniem (sytuacją) odbiegającą od stanu normalnego (np. wypadek cysterny drogowej, awaria instalacji przemysłowej, rozszczelnienie zbiornika itp.), w szczególności emisją, pożarem lub eksplozją,
- ma miejsce w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu,
- występuje w nim co najmniej jedna substancja niebezpieczna (odpowiadająca definicji podanej w art. 3 pkt 37 Poś lub innym przepisom dotyczącym substancji niebezpiecznych),
- w ilości która prowadzi do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Art. 31 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (tekst jednolity Dz.U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287 z późniejszymi zmianami), zwanej dalej ustawą o IOŚ, nałożył na organy właściwe do zwalczania poważnych awarii obowiązek informowania o nich Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Obowiązek ten dotyczył zarówno awarii, które miały miejsce na obszarze kraju, również tych, które miały skutki transgraniczne. Kryteria, które określały te awarie zostały podane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2003 r. Nr 5 poz. 58).

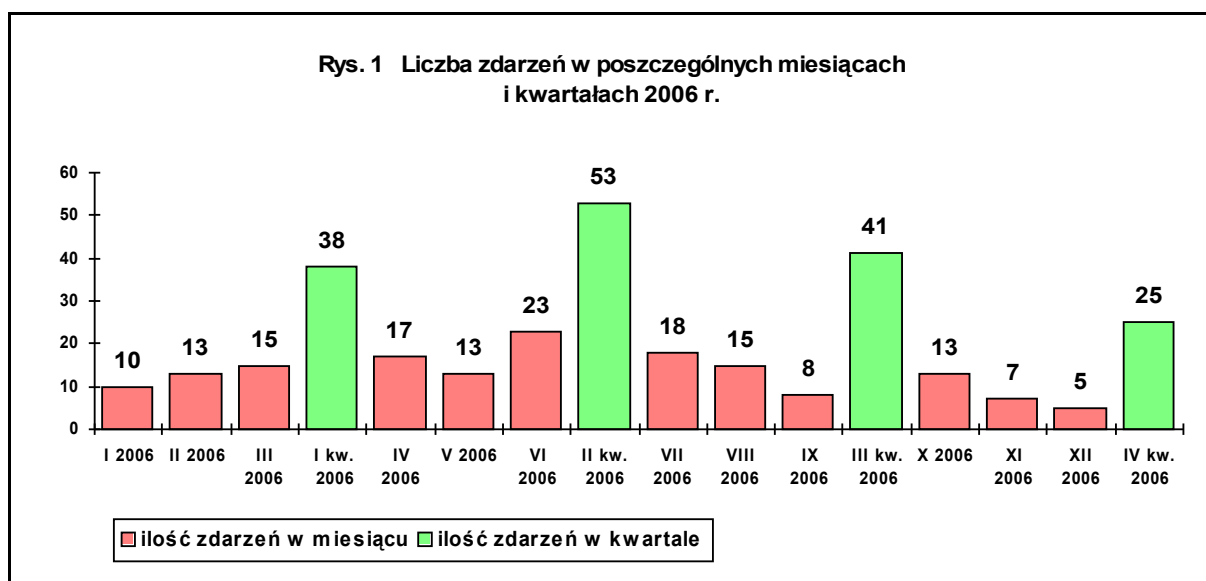
Niezależnie od tego, zgodnie z art. 264 pkt. 1 Poś prowadzący zakład o zwiększonym lub dużym ryzyku poważnej awarii przemysłowej jest zobowiązany do natychmiastowego zawiadomienia o jej wystąpieniu wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Zakres tej informacji określają pkt 2 i 3 art. 264.

Obowiązek informowania Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, za pośrednictwem Departamentu Przeciwdziałania Poważnym Awariom, o występowaniu wymienionych zdarzeń wynika z rozdziału V pkt 5 „Szczegółowych zasad postępowania inspektorów ochrony środowiska w przypadku wystąpienia poważnej awarii oraz zasady współdziałania z innymi organami administracji publicznej” (str. 9), zwanych dalej „Zasadami”. Zostały one opracowane i wprowadzone w życie na podstawie art. 8a ust. 1 ustawy o IOŚ.

2. Analiza zdarzeń o znamionach poważnej awarii mających miejsce w 2006 r.

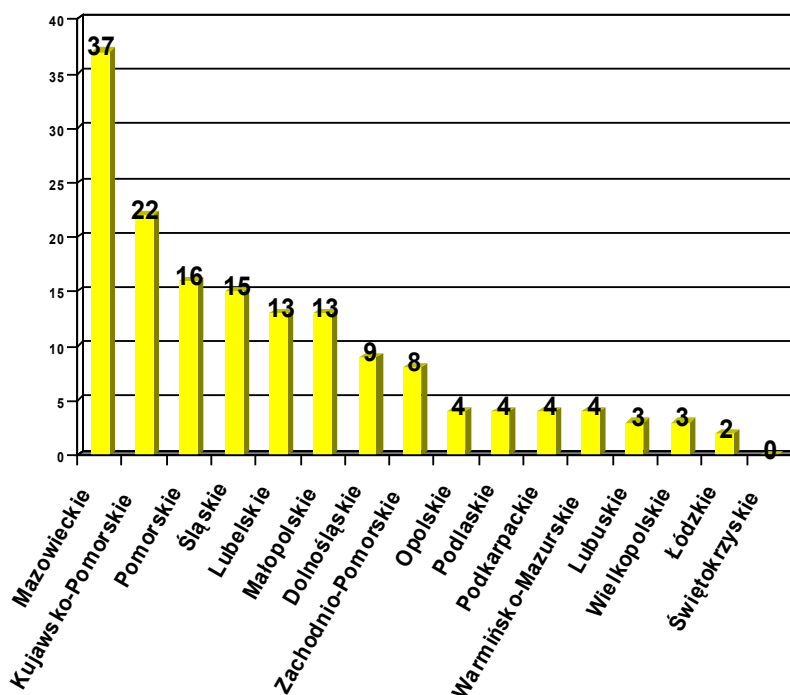
W 2006 r. organy Inspekcji Ochrony Środowiska przyjęły informacje o wystąpieniu 157 zdarzeń znamionach poważnej awarii (rejestr tych zdarzeń stanowi załącznik nr 1), zwanych dalej zdarzeniami. Liczba zdarzeń w analizowanym okresie była o 7 zdarzeń większa niż w 2005 r.

Liczba zdarzeń w poszczególnych kwartałach i miesiącach 2006 r. była zróżnicowana, co zaprezentowano na rys. 1.

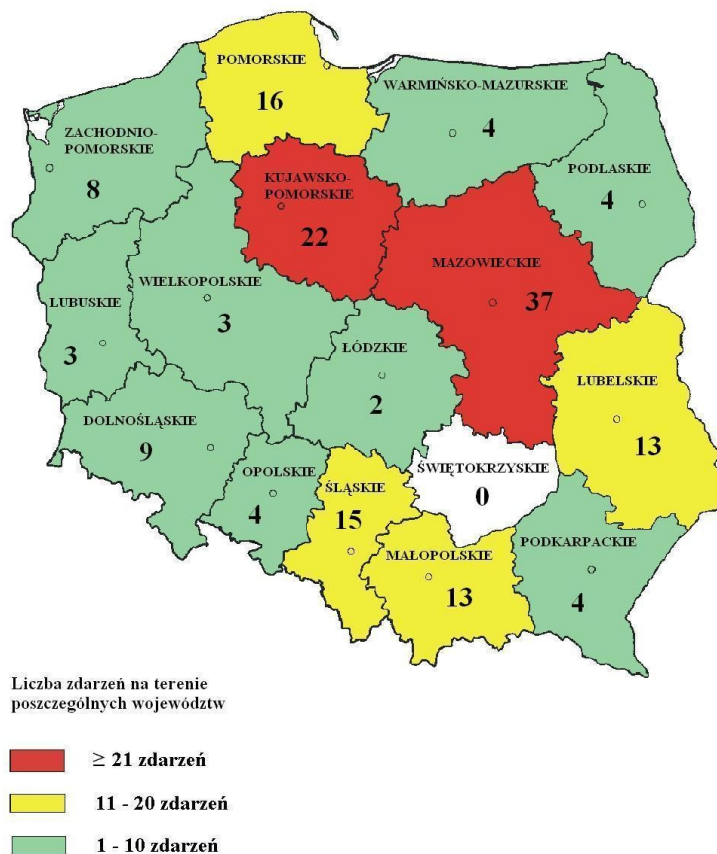

2.1. Liczba zdarzeń na terenie poszczególnych województw

Również liczba zdarzeń na terenie poszczególnych województw była zróżnicowana. Sytuację przedstawiono poniżej.

Występowanie zdarzeń o znamionach poważnej awarii na terenie poszczególnych województw w 2006 r.

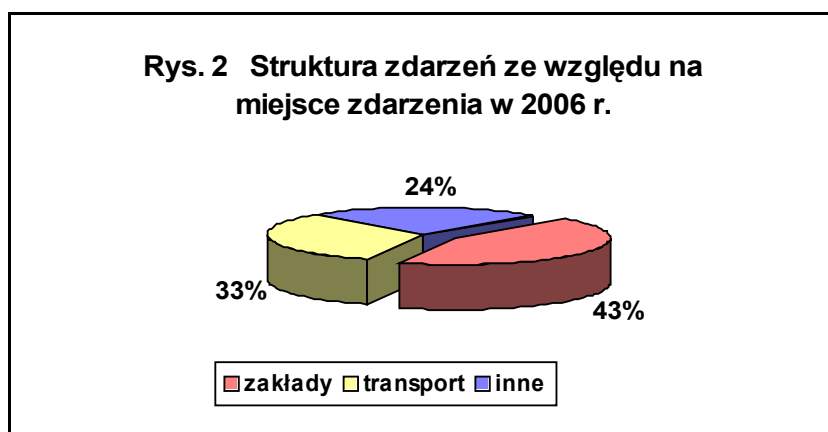
W omawianym okresie na terenie województwa świętokrzyskiego brak było tego rodzaju zdarzeń.

2.2. Miejsce powstania zdarzeń

Podział zdarzeń ze względu na miejsce ich wystąpienia przedstawiał się następująco:

- **zakłady** - 68 zdarzeń;
- **transport** - 51 zdarzeń;
- **inne** - 38 zdarzeń.

Strukturę miejsc zdarzeń przedstawia rys. 2.

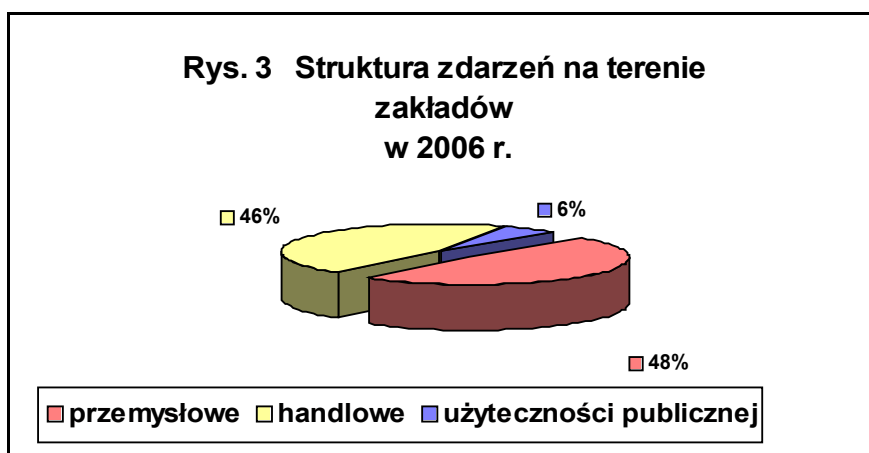
W 2006 r., w odróżnieniu od 2005 r., liczba zdarzeń na terenie zakładów była wyższa od liczby zdarzeń w transporcie.

2.2.1. Zdarzenia w zakładach

W 2006 r. liczba zdarzeń na terenie zakładów przedstawiała się następująco:

- zakłady przemysłowe - 33 zdarzeń (21,02 % wszystkich zdarzeń w 2006 r.);
- zakłady handlowe - 31 zdarzeń (19,75 % wszystkich zdarzeń w 2006 r.);
- zakłady użyteczności publicznej - 4 zdarzeń (2,55 % wszystkich zdarzeń w 2006 r.).

Strukturę zdarzeń w tym okresie na terenie zakładów przedstawiono na rys 3.

W 2006 r. spośród 157 zdarzeń:

- **11 zdarzeń miało miejsce na terenie zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR),**
- **7 zdarzeń miało miejsce na terenie zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR),**
- **50 zdarzeń miało miejsce na terenie zakładów, z wyłączeniem tych, które zaliczono do ZDR lub ZZR.**

2.2.2. Zdarzenia w transporcie

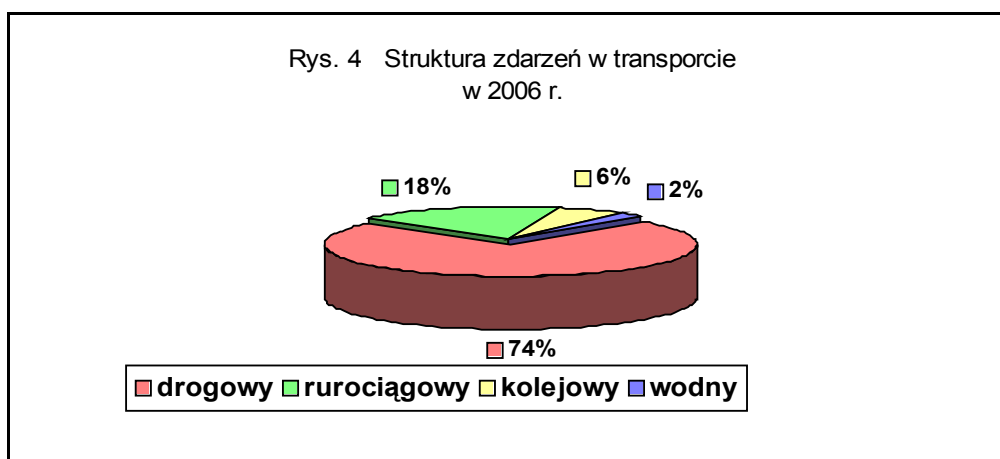
Spośród 51 zdarzeń w transporcie najczęściej miało miejsce w:

- **transporcie drogowym - 38 zdarzeń (24,2 % wszystkich zdarzeń w 2006 r.);**

a następnie w:

- **transporcie rurociągowym - 9 zdarzeń (5,73 % wszystkich zdarzeń w 2006 r.);**
- **transporcie kolejowym - 3 zdarzenia (1,91 % wszystkich zdarzeń w 2006 r.);**
- **transporcie wodnym - 1 zdarzenie (0,64 % wszystkich zdarzeń w 2006 r.).**

Strukturę zdarzeń w transporcie w 2006 r. przedstawiono na rys 4.

W 2006 r. w transporcie rurociągowym ropy naftowej i produktów ropopochodnych (paliwa płynne takie jak benzyny silnikowe i oleje napędowe), w którym skutki wycieków bywają najpoważniejsze, wystąpiło 9 zdarzeń. Miały one miejsce głównie na rurociągach produktów finalnych, należących do Przedsiębiorstwa Eksploatacji Rurociągów Naftowych „PRZYJAŹŃ” w Płocku, Przedsiębiorstwa „Naftobazy” Sp. z o.o. w Warszawie (od 11

września 2006 r. występuje pod nazwą Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o.o. po włączeniu do firmy rurociągów do transportu paliw płynnych) oraz Grupy „Lotos” S.A. w Gdańsku.

Jednym z przykładów tego typu zdarzeń jest wyciek surowej ropy naftowej z rurociągu należącego do PERN „Przyjaźń” S.A., nawierconego przez nieustalonego sprawcę, w miejscowości Bogatka (gm. Pruszcz Gdański, pow. gdański, woj. pomorskie) w dniu 23 kwietnia 2006 r. W wyniku zdarzenia doszło do wycieku kilku ton ropy do gruntu i do rowu melioracyjnego z wodą [Fot. 1]. Uszczelniono rurociąg [Fot. 2] i postawiono zapory i zastawki na rowie melioracyjnym [Fot. 3].

Szczegółowy opis tego zdarzenia znajduje się w rejestrze poważnych awarii w 2006 r. (pozycja nr 50).

Fot. 1. Rów melioracyjny w perspektywie (na kierunku spływu).

Fot. 2. Miejsce uszkodzenia rury po wykonaniu naprawy (założenie opaski uciskowej).

Fot. 3. Rów melioracyjny. Zapory przeciw rozlewowe. Widoczne ślady węglowodorów i sorbentu.

2.3. Zdarzenia i substancje niebezpieczne

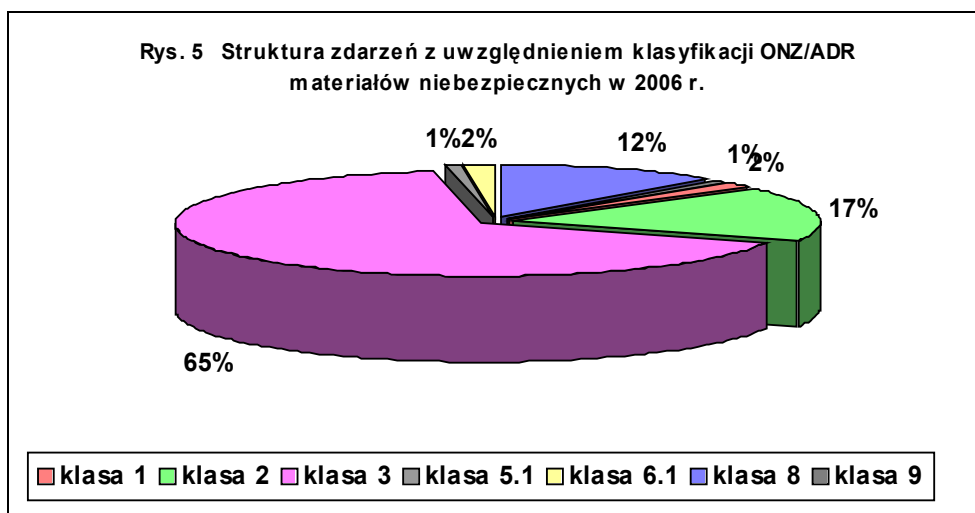
Zdarzenia pogrupowano również według klasyfikacji towarów niebezpiecznych, zgodnej z załącznikiem A do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. Zgodnie z ustawą z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 199, poz. 1671, z późniejszymi zmianami) załącznik jest dokumentem obowiązującym w Polsce.

W 2006 r. liczba zdarzeń z uwzględnieniem w/w klasyfikacji przedstawiała się następująco:

- **klasa 1 (materiały wybuchowe)** - 2 zdarzenia (1,27 % zdarzeń w 2006 r.);
- **klasa 2 (gazy)** - 19 zdarzeń (12,10 % zdarzeń w 2006 r.);
- **klasa 3 (materiały ciekłe zapalne)** - 75 zdarzeń (47,77 % zdarzeń w 2006 r.);
- **klasa 5.1 (materiały utleniające)** - 1 zdarzenie (0,64 % zdarzeń w 2006 r.);
- **klasa 6.1 (materiały trujące)** - 2 zdarzenia (1,27 % zdarzeń w 2006 r.);
- **klasa 8 (materiały żrące)** - 13 zdarzeń (8,28 % zdarzeń w 2006 r.);
- **klasa 9 (różne materiały niebezpieczne)** - 1 zdarzenie (0,64 % zdarzeń w 2006 r.);

- **materiały poza klasyfikacją** - 44 zdarzeń (28,03 % zdarzeń w 2006 r.).

Na rys. 5 przedstawiono strukturę zdarzeń w 2006 r., z uwzględnieniem klasyfikacji ONZ/ADR materiałów niebezpiecznych.

W 2006 r., analogicznie jak w latach poprzednich, największa liczba zdarzeń miała miejsce z udziałem materiałów klasy 3.

3. Przykłady zdarzeń w 2006 r.

3.1. Zdarzenia na terenie zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii

Wymienione zdarzenia miały miejsce na terenie zakładów, zwanych dalej ZDR, spełniających kryteria zawarte w Tabeli 2 załącznika do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 31 stycznia 2006 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. (*Dz. U. Nr 30, poz. 208*).

- a) Wyciek chloru na Wydziale Chloru i Ługu Sodowego Zakładów Azotowych „ANWIL” S.A. we Włocławku (województwo kujawsko – pomorskie) w dniu 12.02.2006 r. W wyniku zdarzenia poszkodowane zostały trzy osoby, z czego dwie przewieziono do szpitala na obserwację (rej. poz. 17).
- b) W dniu 09.03.2006r. doszło do wybuchu pożaru na instalacji hydrokrakingowej w związku z powstałą nieszczelnością na kolumnie w zakładzie Grupa Lotos S.A. w Gdańsku (województwo pomorskie). Wystąpiła chwilowa zwiększona emisja węglowodorów w wyniku ich spalania. Nie było osób poszkodowanych w związku ze zdarzeniem (rej. poz. 25).
- c) W wyniku uszkodzenia mechanicznego autocysterny zawierającej około 19,6 Mg mieszaniny gazów propan-butan doszło do jej rozszczelnienia na terenie terminalu TEZET Sp. z o.o. w dniu 13.05.2006r. w miejscowości Brzeźno (woj. lubelskie). Nastąpiła emisja do powietrza ok. 300 kg mieszaniny węglowodorów (rej. poz. 61).
- d) Podczas rozruchu instalacji utleniania na terenie Wydziału i Ekspedycji PKN ORLEN S.A. w Płocku (województwo mazowieckie) w dniu 06.06.2006r. doszło do niekontrolowanego procesu rozkładu wodoronadtlenku kumenu i uwolnienia do atmosfery oraz kanalizacji, węglowodorów aromatycznych. Zdarzenie nie spowodowało skutków wśród ludzi. System monitoringu nie wykazał przekroczeń zanieczyszczenia w powietrzu (rej. poz. 71).
- e) W nocy z 6 na 7 czerwca 2006r. ok. godz. 0:30 w Zakładach Chemicznych NITROCHEM S.A. w Bydgoszczy (woj. kujawsko-pomorskie), w budynku magazynowym nr 482 doszło do wybuchu pożaru. Nie było osób poszkodowanych w związku ze zdarzeniem. Zniszczeniu uległ magazyn oraz ok. 400 kg dinitropentametylenotetraaminy (DPT) (rej. poz. 72).
- f) Podczas przeprowadzenia czynności odkażania zbiornika odstojnikowego trichloru fosforu na terenie PCC Rokita S.A. w Brzegu Dolnym (województwo opolskie) w dniu 29.06.2006r. doszło do awarii zaworu zbiornika, a następnie wycieku trójchloru fosforu w ilości ok. 50 dm³. W wyniku egzotermicznej reakcji z wodą (mokra posadzka) nastąpiła emisja gazowego chlorowodoru poza halę produkcyjną. Wybuchł pożar. W wyniku awarii nie było osób poszkodowanych (rej. poz. 91).

- g) Na terenie Zakładu Boryszew S.A., Oddział Huta Oława w Oławie (województwo dolnośląskie). W dniu 27.07.2006r. doszło do kilku zaników napięcia jednocześnie na obu rozdzielniach elektrycznych doprowadzających energię elektryczną do zakładu. W wyniku zaniku prądu, który trwał jeszcze 29 minut wystąpiła awaria w pracy wyrzutni dachowych i doszło do emisji do powietrza około 116,7 kg tlenku cynku, na Wydziale Bieli Cynkowej. Po pojawieniu się napięcia zakład przystąpił do normalnej pracy. Emisja tlenku cynku ustąpiła (rej. poz. 106).
- h) Zdarzenie miało miejsce na terenie firmy Mondi Packaging Paper Świecie S.A. w Świeciu (województwo kujawsko-pomorskie) w dniu 10.08.2006r. Nastąpiło zanieczyszczenie wód rzeki Wisły ściekami zanieczyszczonymi produktami ropopochodnymi (rej. poz. 113).
- i) W dniu 01.09.2006r. nastąpił wybuch pożaru w Rafinerii Nafty „JEDLICZE” S.A w Jedlicze (woj. podkarpackie). W wyniku pożaru spaleni uległo około 3m³ oleju przepracowanego. Nie było osób poszkodowanych (rej. poz. 125).
- j) Zdarzenie miało miejsce w Wytwórni Polichloroku Winyłu w Zakładach Azotowych „Anwil” S.A. we Włocławku (woj. kujawsko-pomorskie) w dniu 15.11.2006r. Nastąpiło rozszczelnienie włazu reaktora polimeryzacji podczas jego testu szczelności przed rozruchem. W wyniku zdarzenia doszło do emisji chlorku winylu w nieustalonej ilości.
Nie stwierdzono zanieczyszczenia powietrza na zewnątrz hali (rej. poz. 148).
- k) Zdarzenie miało miejsce w dniu 18.12.2006r. na terenie Zakładu Boryszew S.A. Oddział Huta Oława w Oławie (woj. dolnośląskie). Nastąpił zanik zasilania zakładu w energię elektryczną. W wyniku zdarzenia doszło do emisji tlenku cynku w ilości ok. 24,4 kg. Nie stwierdzono przekroczenia norm zanieczyszczeń. Zatrzymanie pracy urządzeń filtrujących trwało 5 min. Po pojawieniu się napięcia zakład powrócił do normalnej pracy (rej. poz. 155).

3.2. Zdarzenia na terenie zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii

Wymienione zdarzenia miały miejsce na terenie zakładów, zwanych dalej ZZR, spełniających kryteria zawarte w Tabeli 2 załącznika do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 31 stycznia 2006 r.

- a) Wybuch i pożar na terenie Bazy paliw płynnych w Chruścielu - firma „NAFTOBAZY” Sp. z o.o. w Warszawie w dniu 17.01.2006r. w Kurowie Braniewskim (woj. warmińsko-mazurskie). Podczas prowadzenia prac konserwacyjnych w rozdzielni przepływu paliwa, która znajdowała się na głębokości około 6m pod powierzchnią ziemi, przez pracowników wynajętej firmy doszło do zaiskrzenia. Nastąpił wybuch i zapłon oparów produktów ropopochodnych. W wyniku zdarzenia 3 pracowników uległo poparzeniu w tym 1 poniósł śmierć na miejscu, 2 zostało przewiezionych do szpitala (rej. poz. 4).
- b) Doszło do rozszczelnienia beczek zawierających preparat chemiczny o nazwie handlowej „Eureco” wyprodukowany na bazie kwasu 6-ftalimidoperoxyheksanowego,

który jest substancją utleniającą, drażniącą, niebezpieczną dla środowiska w dniu 01.02.2006r. w Nowym Dworze Mazowieckim (woj. mazowieckie). W wyniku silnej reakcji egzotermicznej wystąpiło silne zadymienie i częściowe stopienie beczek oraz wydostanie się preparatu na posadzkę hali firmy Reckit Benckizer S.A. W wyniku awarii nie było osób poszkodowanych (rej. poz. 11).

- c) W dniu 02.02.2006r. w Krakowie (woj. małopolskie) doszło do wycieku substancji ropopochodnych i zanieczyszczenia wód Potoku Olszanieckiego oraz rzeki Rudawy. Jednostki PSP z Krakowa postawiły zapory sorpcyjne na potoku oraz na rzece. Zanieczyszczenie zebrano do beczek i przekazano do utylizacji (rej. poz. 12).
- d) Wyciek benzyny na terenie Bazy Magazynowej nr 91, należącej do Polskiego Koncernu Naftowego „ORLEN” S.A. w Szczecinie (województwo zachodniopomorskie) w dniu 15.04.2006r. Nie doszło do zanieczyszczenia gruntu, ani wód rzeki Parnicy (rej. poz. 47).
- e) Podczas prac przygotowujących do spalenia smół podestylacyjnych w piecu obrotowym, na Instalacji Utylizacji Odpadów w Zakładzie „MD-Projekt”, doszło do samozapłonu i wybuchu pożaru. Zdarzenie miało miejsce w dniu 20.04.2006r. w Bydgoszczy (woj. kujawsko-pomorskie). W wyniku zdarzenia zostały poszkodowane 2 osoby. Jedna osoba była hospitalizowana przez 24 godz. (rej. poz. 49).
- f) Wyciek mieszaniny gazów propan i butan w ilości ok. 4-5 Mg z uszkodzonej autocysterny na terenie ORLEN GAZ Sp. z o.o. Rozlewnia Gazu Płynnego w Płocku (województwo mazowieckie). Zdarzenie miało miejsce w dniu 10.07.2006 r. Akcja ratownicza została przeprowadzona przez pracowników zakładu oraz jednostki PSP w Płocku przy użyciu działka przeciwpożarowego oraz postawieniu kurtyn wodnych. Nad zbiornikami magazynowymi gazu włączono zraszacze. Państwowa Straż Pożarna monitorowała stężenie gazu w powietrzu do momentu spadku stężenia do wartości bezpiecznej (rej. poz. 97).
- g) W dniu 14.08.2006r. w Bydgoszczy (województwo kujawsko-pomorskie) w Instalacji Utylizacji Odpadów na terenie zakładu „MD-Projekt” w wyniku pęknięcia uszczelki na kołnierzu spustowym linii grzewczej marlothermowej, w okolicy pieca obrotowego, doszło do zapalenia się substancji o nazwie MARLOTHERM oraz wybuchu pożaru. W wyniku pożaru jedna osoba została poszkodowana – pracownik spółki, który został przewieziony do szpitala na obserwację. (rej. poz. 115).

3.3. Zdarzenia na terenie innych zakładów

Wymienione zdarzenia miały miejsce na terenie zakładów nie spełniających kryteriów wymienionych w załączniku do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 31 stycznia 2006 r.

- a) Wybuch mieszaniny gazów propan-butan podczas jej przepompowywania z butli 11 kg do zbiornika magazynowego na stacji LPG w Budkach Petrykowskich (województwo mazowieckie) w dniu 23.04.2006 r. W wyniku zdarzenia pracownik stacji został ciężko ranny (rej. poz. 52).

- b) Wyciek freonu z uszkodzonej instalacji chłodniczej na terenie hipermarketu Makro Cash and Carry Polska S.A. w Krakowie (województwo małopolskie) w dniu 22.06.2006r. W wyniku zdarzenia wyciekło ok. 150 dm³ substancji i rozprzestrzeniło się na remontowanej części hali. Ewakuowano ok. 1300 osób z hali sprzedaży, magazynów oraz biur. Jedna osoba została przewieziona do szpitala. Po zbadaniu została zwolniona do domu (rej. poz. 85).
- c) Pożar w hali produkcyjnej firmy SITA Radom Sp. z o.o. w Radomiu (woj. mazowieckie) w dniu 28.07.2006r., w wyniku którego zawaleniu uległo około 75% hali o powierzchni 2500m². W czasie pożaru ciężko poparzony został pracownik w/w firmy, który zmarł w szpitalu. Ranna w rękę została również jedna osoba spoza zakładu (rej. poz. 108).
- d) Na terenie stacji rozrządowej PKP w Tarnowskich Górach (woj. śląskie) w dniu 28.07.2006r. podczas przetaczania wagonów doszło do rozszczelnienia cysterny kolejowej zawierającej około 56 Mg chlorowodoru. Wyciekło ok. 1 Mg substancji. Po przeprowadzonej akcji ratowniczej pomiary zanieczyszczenia w powietrzu wykazały tylko chwilowe przekroczenie dopuszczalne w rejonie rozszczelnionej cysterny (rej. poz. 107).
- e) W dniu 04.10.2006r. we Włocławku (województwo kujawsko-pomorskie) na terenie Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „PRO-LAB” Sp. z o.o. (budynek laboratorium badawczego, zlokalizowanego na terenie Zakładów Azotowych Anwil S.A.) w trakcie przygotowywania próbek chloru do analizy, nastąpiła niekontrolowana emisja chloru. Jedna osoba, która została poszkodowana w wyniku emisji chloru, zmarła w szpitalu (rej. poz. 137).

3.4. Zdarzenia w transporcie

- a) Wypadek drogowy autocysterny przewożącej 30 m³ etanolu w dniu 25.01.2006 r. w miejscowości Iganie (woj. mazowieckie), w wyniku którego nastąpiło uszkodzenie cysterny i wyciek około 14 m³ alkoholu etylowego. Zanieczyszczeniu uległ grunt o powierzchni około 200m². Kierowca samochodu osobowego, który spowodował wypadek w wyniku doznanych obrażeń zmarł (rej. poz. 7).
- b) Zanieczyszczenie 57,7 m³ gruntu oraz wód gruntowych substancjami ropopochodnymi w wyniku nielegalnego nawiertu na rurociągu w dniu 08.06.2006r. w miejscowości Choszczówka (woj. mazowieckie). Rurociąg był własnością Przedsiębiorstwa Eksploatacji Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” S.A. w Płocku. W wyniku rozszczelnienia rurociągu nastąpił wyciek ok. 3 m³ oleju napędowego (rej. poz. 74).
- c) Wypadek drogowy z udziałem autocysterny przewożącej olej napędowy w Koziegłowy (województwo śląskie) w dniu 09.06.2006r. Doszło do wycieku ok. 10 Mg paliwa. W wyniku wycieku zanieczyszczeniu uległa droga na odcinku 500 m, przydrożne pasy zieleni oraz posesja ze studnią wody pitnej, a także część studzienek kanalizacyjnych (rej. poz. 75).
- d) Kolidacja drogowego samochodu przewożącego około 11 m³ kwasu octowego (90%) w pojemnikach po 1 m³ w dniu 29.08.2006r. w Sośnicy (woj. śląskie). Nastąpił wyciek ok. 2,1 Mg kwasu na drogę i pobocze (rej. poz. 123).

4. Analiza poważnych awarii spełniających kryteria zawarte w rozporządzeniu Ministra Środowiska

Jak wspomniano na wstępie art. 31 ust. 3 ustawy o IOŚ nałożył na organy administracji, zobowiązane do prowadzenia akcji ratowniczej, obowiązek informowania o nich Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. W 2006 r. odnotowano łącznie 14 zgłoszeń o znamionach poważnej awarii, spełniających kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska, nazywanych dalej poważnymi awariami. Liczba poważnych awarii w poszczególnych województwach przedstawia się następująco:

- **województwo mazowieckie** - **5 poważnych awarii (3,18 % poważnych awarii w 2006 r.);** (poz. 32, 74 108, 126, 136 rejestru poważnych awarii w 2006 r.).
- **województwo małopolskie** - **2 poważne awarie (1,27 % poważnych awarii w 2006 r.);** (poz. 20, 44 rejestru poważnych awarii w 2006 r.).
- **województwo warmińsko-mazurskie** - **2 poważne awarie (1,27 % poważnych awarii w 2006 r.);** (poz. 4, 127 rejestru poważnych awarii w 2006 r.).
- **województwo podkarpackie** - **1 poważna awaria (0,64 % poważnych awarii w 2006 r.);** (poz. 43 rejestru poważnych awarii w 2006 r.).
- **województwo śląskie** - **1 poważna awaria (0,64 % poważnych awarii w 2006 r.);** (poz. 75 rejestru poważnych awarii w 2006 r.).
- **województwo dolnośląskie** - **1 poważna awaria (0,64 % poważnych awarii w 2006 r.);** (poz. 109 rejestru poważnych awarii w 2006 r.).
- **województwo kujawsko-pomorskie** - **1 poważna awaria (0,64 % poważnych awarii w 2006 r.);** (poz. 137 rejestru poważnych awarii w 2006 r.).
- **województwo łódzkie** - **1 poważna awaria (0,64 % poważnych awarii w 2006 r.);** (poz. 154 rejestru poważnych awarii w 2006 r.).

Poważne awarie, które miały miejsce w 2006 r. powodowały dwa rodzaje skutków:

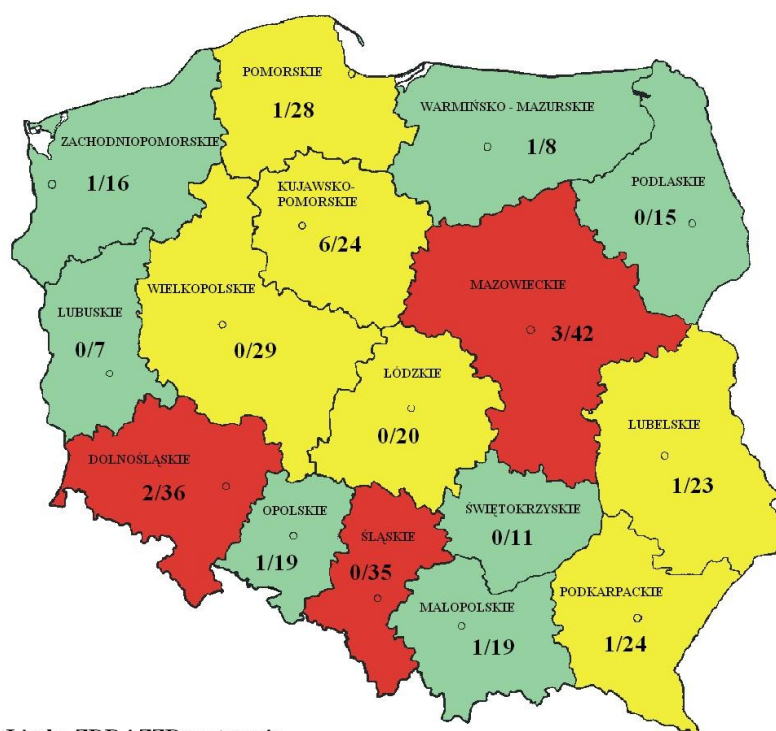
- **skutki wobec osób (ranni, przypadki śmiertelne), w tym także zdarzenia, w których nastąpiło zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi – 9 awarii,**
- **skutki w środowisku (zanieczyszczenie gruntów i wód) – 5 awarii.**

5. Analiza zdarzeń mających miejsce na terenie zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii

Poważne awarie w liczbie 18, które miały miejsce na terenie zakładów sklasyfikowanych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, stanowiły 11,46 % wszystkich, które miały miejsce w 2006 r. Wystąpiły one na terenie 9 zakładów zaliczonych do ZDR (wg stanu na dzień 31.12.2006r. zakładów tego rodzaju było 157) oraz na terenie 6 zakładów zaliczonych do ZZR (wg stanu na dzień 31.12.2006r. zakładów tego rodzaju było 199). Stanowiło to 4,21 % wszystkich zakładów zaliczonych do omawianych grup ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Występowanie zdarzeń o znamionach poważnej awarii na terenie poszczególnych województw w 2006 r. *

Liczba ZDR i ZZR na terenie poszczególnych województw:

- > 30 zakładów
- 20 - 30 zakładów
- < 20 zakładów

* liczba zdarzeń na terenie ZDR i ZZR / liczba ZDR i ZZR

Spośród 18 analizowanych zdarzeń 1 z nich (w ZZR) spełnia kryteria zawarte w rozporządzeniu Ministra Środowiska. Dotyczy to poważnej awarii, która wystąpiła w dniu 17 stycznia 2006 r. – wybuch i pożar produktów ropopochodnych na terenie bazy paliw płynnych „NAFTOBAZY” Sp. z o. o. – w miejscowości Kurowo Braniewskie (woj. warmińsko-mazurskie). Podczas prowadzenia prac konserwacyjnych w rozdzielni przepływu paliwa [Fot. 1, Fot. 2] przez pracowników wynajętej firmy doszło do zaiskrzenia, a następnie wybuchu i zapłonu oparów produktów ropopochodnych. W wyniku zdarzenia 3 pracowników uległo poparzeniu w tym 1 poniósł śmierć na miejscu, 2 zostało przewiezionych do szpitala. Akcja ratownicza została przeprowadzona przez jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej z Braniewa i Elbląga [Fot. 3]. Pożar ugaszono. Nie doszło do rozszczelnienia zbiorników z paliwem.

Szczegółowy opis zdarzenia znajduje się w rejestrze zdarzeń o znamionach poważnej awarii w 2006 r. (pozycja nr 4).

Fot. 1. Właz do rozdzielni przepływu paliwa.

Fot. 2. Rozdzielnia przepływu paliwa – włącz.

Fot. 3. Akcja ratownicza prowadzona przez JRG PSP.

Ze względu na wystąpienie w awarii ofiar wśród ludzi Policja prowadzi z urzędu śledztwo w sprawie wypadku pod nadzorem Prokuratury. Z tych samych przyczyn postępowanie w sprawie prowadzi Państwowa Inspekcja Pracy.